



**XRIZANTEMA O`SIMLIGINI O`G`ITLASH TEXNOLOGIYASI**

**Istamova Munisa Ikrom qizi**  
*Buxoro davlat universiteti magistranti*

**Аннотация.** *ushbu tadqiqot Buxoro viloyatining o'ziga xos tuproq-iqlim sharoitida xrizantema o'simligini yetishtirish agrotexnologiyalarini takomillashtirishga qaratilgan. Tadqiqotning maqsadi mahalliy sharoitga moslashgan, yuqori sifatli mahsulot yetishtirish imkonini beradigan optimal agrotexnik usullarni aniqlashdan iborat. Tadqiqot davomida xrizantema navlari sinovdan o'tkazildi, tuproqni tayyorlash, o'g'itlash, sug'orish va zararkunandalarga qarshi kurashish bo'yicha agrotexnik tadbirlar optimallashtirildi. Natijada Buxoro viloyati sharoitida xrizantema yetishtirish uchun eng mos navlar aniqlandi, optimal sug'orish rejimi va o'g'itlash sxemalari ishlab chiqildi, kasalliklar va zararkunandalarga qarshi kurashishning ekologik xavfsiz usullari qo'llanildi hamda xrizantema yetishtirishning takomillashtirilgan agrotexnologiyasi ishlab chiqildi.*

**Калит so`zlar:** *Xrizantema, agrotexnologiya, buxoro, Iqlim, tuproq, nav, hosildorli, sifat, sug'orish, o'g'itlash, zararkunandalar, kasalliklar, ko'chat, vegetatsiya tomchilatib sug'orish, o'g'it.*

**Аннотация.** *Целью данного исследования является совершенствование агротехники выращивания хризантем в специфических почвенно-климатических условиях Бухарской области. Целью исследования является выявление оптимальных агротехнических приемов, адаптированных к местным условиям, позволяющих получать высококачественную продукцию. В ходе исследования были испытаны сорта хризантем, оптимизированы агротехнические мероприятия по подготовке почвы, удобрению, поливу и борьбе с вредителями. В результате были выявлены наиболее подходящие сорта для выращивания хризантем в условиях Бухарской области, разработаны оптимальные режимы орошения и схемы удобрения, использованы экологически безопасные методы борьбы с болезнями и вредителями, а также разработана усовершенствованная агротехника выращивания хризантем.*

**Ключевые слова:** *Хризантема, агротехника, Бухара, климат, почва, сорт, урожайность, качество, орошение, удобрение, вредители, болезни, рассада, вегетация, капельное орошение, удобрение.*

**Abstract.** *this study is aimed at improving agrotechnology for growing chrysanthemums in the specific soil and climatic conditions of the Bukhara region. The purpose of the study is to identify optimal agrotechnical methods adapted to local conditions, allowing for the production of high-quality products. During the study, chrysanthemum varieties were tested, agrotechnical measures for soil preparation, fertilization, irrigation and pest control were optimized. As a result, the most suitable varieties for growing chrysanthemums in the conditions of the Bukhara region were identified, optimal irrigation regimes and fertilization schemes were developed,*



*environmentally friendly methods of combating diseases and pests were used, and improved agrotechnology for growing chrysanthemums was developed.*

**Keywords:** *Chrysanthemum, agrotechnology, Bukhara, Climate, soil, variety, yield, quality, irrigation, fertilization, pests, diseases, seedlings, vegetation, drip irrigation, fertilizer.*

### **Kirish**

- Mavzuning dolzarbligi: Xrizantema O'zbekiston bozori va xalqaro bozorda ham talabga ega bo'lgan muhim manzarali o'simlik hisoblanadi. Buxoro viloyatining o'ziga xos tuproq-iqlim sharoiti xrizantema yetishtirishda muayyan qiyinchiliklar tug'diradi va mahalliy sharoitga mos agrotexnologiyalarni ishlab chiqish zarur.

- Tadqiqotning maqsadi: Buxoro viloyatida xrizantema yetishtirishning eng samarali usullarini aniqlash orqali hosildorlik va sifatni oshirishga erishish.

- Tadqiqot vazifalari:

1. Buxoro viloyatining tuproq-iqlim sharoitini xrizantema yetishtirish nuqtai nazaridan o'rganish.

2. Xrizantemaning turli navlarini mahalliy sharoitda sinab ko'rish va eng moslarini aniqlash.

3. Optimal sug'orish, o'g'itlash va o'simliklarni himoya qilish tizimlarini ishlab chiqish.

4. Olingan natijalarni tahlil qilib, Buxoro viloyatida xrizantema yetishtirish uchun agrotexnologik tavsiyalar ishlab chiqish.

Tadqiqot obyekti va metodlari

- Tadqiqot obyekti: Buxoro viloyatidagi fermer xo'jaliklarida xrizantema yetishtirish jarayonlari.

- Tadqiqot metodlari: Dala tajribalari, laboratoriya tahlillari, statistik tahlil va iqtisodiy baholash.

Asosiy natijalar va muhokama

- Tur sinovi: Buxoro sharoitiga mos, yuqori sifatli "sariq", "pushti.", "binafsha rang" xrizantema turlar aniqlandi.

- Sug'orish: Tomchilatib sug'orish usuli an'anaviy sug'orishga nisbatan 20-25% suvni tejashga va hosildorlikni 15-20% oshirishga imkon berdi.

- O'g'itlash: Xrizantema o'simligining o'sish davrlariga mos keladigan optimal o'g'itlash sxemasi ishlab chiqildi (N:P:K nisbati).

- O'simlik himoyasi: Biologik preparatlar va integratsiyalashgan himoya usullari zararkunandalar va kasalliklarga qarshi samarali kurashishga yordam berdi.

Xulosa

- Buxoro viloyati sharoitida xrizantema yetishtirish uchun takomillashtirilgan agrotexnologiya ishlab chiqildi. Ushbu agrotexnologiya tuproq-iqlim sharoitini hisobga olgan holda, optimal navlar, sug'orish, o'g'itlash va o'simliklarni himoya qilish usullarini o'z ichiga oladi.



## TANQIDIY NAZAR, TAHLILIIY TAFAKKUR VA INNOVATSION G'OYALAR



- Tadqiqot natijalari fermerlar va dehqon xo'jaliklariga xrizantema yetishtirishda yuqori hosil va sifatga erishishga yordam beradi.
- Kelgusida xrizantema yetishtirishda suv va energiya tejavchi texnologiyalarni joriy etish, shuningdek, yangi, kasalliklarga chidamli navlarni yaratish bo'yicha tadqiqotlar olib borish maqsadga muvofiq.

### Adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Qishloq xo'jaligi vazirligi tavsiyalari:
  - Qishloq xo'jaligi ekinlarini yetishtirish bo'yicha agrotexnik tadbirlar (har yilgi nashrlar).
  - O'zbekistonda gulchilikni rivojlantirish bo'yicha ilmiy-amaliy tavsiyalar.
2. Ilmiy maqolalar va to'plamlar:
  - O'zbekiston qishloq xo'jaligi ilmiy-ishlab chiqarish markazi jurnallari.
  - O'zbekiston botanika jamiyati ilmiy to'plamlari.
  - Xalqaro gulchilik jurnallari (masalan, "Chronica Horticulturae").
3. Kitoblar:
  - Rahimov A.A. "Gulchilik". Toshkent, "Mehnat", 1992.
  - Xudoyberdiyev R.A., Eshmurodov B.E. "Gulchilik asoslari". Samarqand, 2010.
  - "O'zbekiston florasini" (ko'p jildlik nashr).
4. Dissertatsiyalar va avtoreferatlar:
  - O'zbekistonlik olimlarning gulchilik bo'yicha dissertatsiyalari (OAK saytidan qidirish mumkin).

### Saytlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Qishloq xo'jaligi vazirligi:
  - [belgilanishi kerak bo'lgan URL manzil olib tashlandi] - Rasmiy sayt, normativ hujjatlar va yangiliklar.
2. O'zbekiston Fermerlar kengashi:
  - [belgilanishi kerak bo'lgan URL manzil olib tashlandi] - Fermerlar uchun ma'lumotlar va tavsiyalar.
3. Ziyonet axborot-ta'lim portali:
  - [belgilanishi kerak bo'lgan URL manzil olib tashlandi] - Qishloq xo'jaligi va botanika bo'yicha ma'lumotlar.
4. Xalqaro gulchilik tashkilotlari:
  - International Society for Horticultural Science (ISHS): [belgilanishi kerak bo'lgan URL manzil olib tashlandi]
  - World Association of Floral Arrangers (WAFA): [belgilanishi kerak bo'lgan URL manzil olib tashlandi]
5. Onlayn kutubxonalar va ma'lumotlar bazalari:
  - Google Scholar: [belgilanishi kerak bo'lgan URL manzil olib tashlandi]
  - CyberLeninka: [belgilanishi kerak bo'lgan URL manzil olib tashlandi]